

De grondrechten aan de grenzen van de EU: FRA-rapporten onthullen toekomstige uitdagingen

Twee nieuwe rapporten van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) beschrijven de mensenrechtensituatie aan de lucht- en landgrenzen van de Europese Unie waar asielzoekers en slachtoffers van mensenhandel voor arbeids- en seksuele exploitatie en voor orgaanverwijdering de EU voor het eerst binnenkomen. De rapporten zijn gebaseerd op onderzoek op vijf luchthavens en bij zes belangrijke landgrensposten en wijzen op potentiële schendingen van de grondrechten aan de grenzen van de EU. Samen met een eerder FRA rapport over de grondrechten aan de zuidelijke zeegrenzen van de EU, beschrijven deze studies hoe personen die de EU binnenkomen, worden behandeld. Daarnaast bevatten zij voorstellen voor een betere eerbiediging van hun mensenrechten.

"De grenzen van de EU zijn de eerste contactpunten van de EU met de buitenwereld. Daar begint de verplichting van de EU tot het eerbiedigen van de grondrechten", aldus FRA-directeur Morten Kjaerum. "Iedere actie van de EU om haar buitengrenzen te helpen beheren moet aan de grondrechten voldoen. De grondrechten tot een onderdeel maken van de Schengenevaluaties van grenscontroles is al een stap in de goede richting. Overwegingen inzake de veiligheid aan de grenzen mogen niet ten koste gaan van de grondrechten, die bij modern en geïntegreerd grensbeheer centraal moeten staan."

De twee nieuwe rapporten wijzen op enkele problemen die van invloed zijn op de grondrechten van niet-EU-burgers die in de EU arriveren. In het licht van deze bevindingen doet het FRA een aantal voorstellen om de waarborging van de grondrechten aan de grenzen van de EU te verbeteren. Deze voorstellen zijn bedoeld voor beleidsmakers op EU- en nationaal niveau, het Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de EU (Frontex), operationele functionarissen die bij grensdoorlaatposten werken. Bijvoorbeeld:

- Hoewel grenswachten instructies ontvangen voor het professioneel en respectvol behandelen van reizigers, ervoeren sommige passagiers grenswachten als onbehulpzaam, afstandelijk en verbaal vijandig. De lidstaten van de EU zouden daarom doeltreffende actie moeten ondernemen om **ernstige vormen van oneerbiedig gedrag jegens reizigers aan te pakken**.
- Minder dan de helft van de grenswachten op luchthavens zei dat ze personen die aan uitgebreide grenscontroles worden onderworpen, de reden hiervan meedelen. Meer dan twee derde zei ook dat zij personen aan wie de toegang tot de EU wordt geweigerd, niet vertellen waar zij rechtsbijstand kunnen verkrijgen. Grenswachten moeten alle reizigers **tijdige en adequate informatie** verstrekken wanneer zij aan uitgebreide controles worden onderworpen of wanneer hun de toegang wordt geweigerd. De lidstaten zouden ook meer actief moeten zijn in het stimuleren van grenswachten om talen

te leren en doeltreffende tolkmechanismen instellen bij grensdoorlaatposten.

- Bij de landgrenspos­ten zeiden twee op de drie grenswachten dat zij geen asi­elproce­dure zouden starten, zelfs als reizigers zouden verklaren dat hun leven of vrijheid in gevaar is bij terugkeer naar het land dat zij hadden verlaten. Op luchthavens had slechts 22 % van de grenswachten schriftelijke richtlijnen ontvangen voor het identificeren van potentiële slachtoffers van mensenhandel. Daarom is het noodzakelijk dat grenswachten **beter getraind en bewust gemaakt** worden om asi­elzoekers of migranten die het slachtoffer zijn van mensenhandel te herkennen. Grensbeheer­autoriteiten zouden er ook voor moeten zorgen dat procedures worden ingesteld en training beschikbaar is voor grenswachten die met kinderen te maken krijgen.
- Faciliteiten voor migranten aan wie de toegang is geweigerd of die zonder documenten zijn gearriveerd, zijn vaak ontoereikend ingericht, hoewel personen er voor meerdere uren in bewaring kunnen worden gehouden; op sommige luchthavens werden personen zelfs voor meerdere dagen in bewaring gehouden. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de **deze faciliteiten** voor personen aan wie de toegang tot de EU is geweigerd, **in basis­behoef­ten voor­zien**, zoals voedsel en water.

De jaarlijkse FRA-**conferentie over de grondrechten**, die vandaag begint, is dit jaar gewijd aan het thema grondrechten en migratie naar de EU. Tijdens de conferentie zal er, behalve over grensbeheer, ook worden gediscussieerd over kwesties als kinderbescherming, integratie van vreemdelingen en toenemend racisme jegens. De deelnemers zullen ook discussiëren over de uitdagingen als gevolg van de recente druk op de buitengrenzen van de EU in ontvangende landen en over manieren waarop de situatie kan worden aangepakt. Bezoek de website van de conferentie voor het [programma](#) en de deelnemerslijst.

De volledige rapporten kunnen hier worden gedownload:

- [Fundamental rights at airports: border checks at five international airports in the European Union](#) (De grondrechten op luchthavens: grenscontroles op vijf internationale luchthavens in de Europese Unie);
- [Fundamental rights at land borders: findings from selected European Union border crossing points](#) (De grondrechten bij landgrenzen: bevindingen bij enkele grensdoorlaatposten van de Europese Unie).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het mediateam van het FRA.

E-mail: media@fra.europa.eu / tel.: +43 1 580 30 642.

Opmerkingen voor redacteurs:

- Het veldwerk voor het rapport over de luchthavengrenzen werd verricht op de luchthavens Charles de Gaulle (Frankrijk), Fiumicino (Italië), Frankfurt Airport (Duitsland), Manchester Airport (Verenigd Koninkrijk) en Schiphol (Nederland).
- Het veldwerk voor het rapport over de landgrenzen werd verricht bij El Tarajal en Ceuta (Spanje/Marokko), Kapitan Andreevo

(Bulgarije/Turkije), Kipi (Griekenland/Turkije), Medyka (Polen/Oekraïne), Rösze (Hongarije/Servië) en Vyšné Nemecké (Slowakije/Oekraïne).

- Voor meer informatie over het werk van het FRA op het gebied van asiel, migratie en grenzen, inclusief met het onderwerp samenhangende publicaties, wordt verwezen naar de [website van het FRA](#).